

DETALJNI IZVEDBENI NASTAVNI PLAN I PROGRAM OBVEZNOG NASTAVNOG PREDMETA "OSIGURANJE KVALITETE HRANE"

1 NAZIV STUDIJA	STRUČNI STUDIJ PREHRAMBENE TEHNOLOGIJE
2 KOD NASTAVNOG PREDMETA	33277 (OKH)
3 NAZIV NASTAVNOG PREDMETA	OSIGURANJE KVALITETE HRANE
4 STATUS PREDMETA	OBVEZNI
5 SEMESTAR	LJETNI-IV
6 OBLICI NASTAVE I SATNICA	ukupan broj nastavnih sati - 45

	P-predavanja	V-vježbe	S-seminari
SEMESTRALNO	30 sati	15 sati	0 sati
TJEDNO / 15 tjedana	3 sata nastave tjedno prema izvedbenom planu nastave		

7 ECTS BODOVI	4
8 POVJERA NASTAVE - NASTAVNICI I SURADNICI	nositeljica predmeta: Emilija Friganović, dipl. ing. preh. tehn., v. pred.
9 MOGUĆNOST IZVEDBE NASTAVE NA STRANIM JEZICIMA	Nastavu je moguće izvoditi na engleskom jeziku.
10 NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA	- na nastavi - na konzultacijama - elektroničkom poštom - putem oglasne ploče Veleučilišta i Web stranica Veleučilišta
11 KONTAKTIRANJE STUDENATA S NASTAVNICIMA	- na nastavi - na konzultacijama - elektroničkom poštom (efriganovic@veleknin.hr)
12 KORELACIJA S OSTALIM PREDMETIMA UNUTAR STUDIJA	- "Analitika prehrambenih proizvoda" - "Biokemija" - "Mikrobiologija" - "Operacije i strojevi u prehrambenoj industriji" - "Procesi u prehrambenoj industriji" - "Poznavanje hrane" - "Poznavanje i higijena animalih sirovina i proizvoda" - "Sirovine u prehrambenoj industriji" - "Zaštita okoliša" - "Sustavi upravljanja sigurnošću hrane" - odabrane tehnologije
13 PROSTORNI I DRUGI UVJETI ZA IZVOĐENJE PROGRAMA	- Teorijski dio nastave izvodi se u multimedijalnim učionicama s grupom od najviše 30 studenata. - Vježbe se izvode u multimedijalnoj učionici, te u laboratoriju Veleučilišta s grupom od najviše 10 studenata. - Terenski dio vježbi odvijati će se u pogonima prehrambenih industrija s kojima je uspostavljena suradnja.

14 CILJEVI PREDMETA, KOMPETENCIJE, ISHODI UČENJA I METODOLOGIJA**14.1 Ciljevi**

Cilj predmeta jest pripremiti studente za rad na kontroli i osiguranju kakvoće sirovina i proizvoda, na sustavima upravljanja kvalitetom, sustavima upravljanja sigurnošću hrane te primjeni dobre laboratorijske prakse u analitičkim laboratorijima.

14.2 Kompetencije**14.2.1 Opće kompetencije**

Studenti će tijekom nastavnog procesa poboljšati način interpretiranja činjenica i zaključaka u pisanom obliku, te će se izvještiti u argumentiranom raspravljanju. Također, nakon odslušanog i položenog predmeta moći će samostalno nadograđivati stečeno znanje upotrebom informatičkih tehnologija, primjenjivati znanje u praksi, te raditi samostalno i u timu.

14.2.2 Specifične kompetencije

Studenti će nakon položenog ispita imati osnovna znanja o međunarodnoj, europskoj i hrvatskoj legislativi na području kvalitete i sigurnosti hrane, znanja o kvaliteti i sigurnosti hrane, te sustavima upravljanja kvalitetom i upravljanja sigurnošću hrane. Biti će osposobljen izraditi HACCP studiju i HACCP plan, te obavljati dio stručnih poslova kao član tima kontrole/ osiguravanja / upravljanja kvalitetom u prehrambenoj industriji i analitičkom laboratoriju.

14.3 Ishodi učenja

Studenti će nakon položenog ispita moći:

- objasniti osnovne pojmove vezane za kvalitetu i sigurnost hrane
- koristiti tehničke propise i norme u području kvalitete i sigurnosti hrane
- objasniti principe sustava upravljanja kvalitetom
- primijeniti statističke metode u rješavanju problema kvalitete
- usporediti osnovna načela dobre laboratorijske prakse sa zahtjevima norme ISO/IEC 17025
- primijeniti načela DPP-a i DHP-a
- izraditi HACCP studiju
- protumačiti analitička izvješća različitih sirovina i proizvoda.

14.4 Metodologija

Nastava obveznog predmeta Osiguranje kvalitete hrane ostvaruje se kroz predavanja i vježbe. Na predavanjima se usvaja teorijska podloga i obrađuju karakteristični primjeri, te se naglasak daje na razumijevanje gradiva. Kroz auditorne i praktične vježbe (laboratorijske i terenske) se stečeno znanje primjenjuje i nadograđuje.

Seminarski zadatak kojeg dobiva svaki student ima za cilj razvijanje kritičkog mišljenja, odnosno daje studentima priliku da analiziraju, raščlanjuju i uspoređuju podatke, povezuju i integriraju činjenice, postavljaju hipoteze, donose ocjene i zaključke, te vježbaju prezentacijske vještine. Kroz analize problemskih situacija i prilikom obrane seminarskih radova vježbaju se vještine kritike i samokritike, te sposobnost rješavanja problema i prilagodbe novim situacijama.

Točna satnica izvođenja nastave (početak i završetak pojedinog oblika nastave) odrađuje se prema rasporedu nastave koji je istaknut na službenim Web stranicama Veleučilišta.

15 NASTAVNE JEDINICE, OBLICI NASTAVE				
15.1 Izvedbeni nastavni program				
"OSIGURANJE KVALITETE HRANE"			NASTAVA	
			broj nastavnih sati	
	P	V	S	P+V+S
1. Uvod	1	-	-	1
1.1 Osiguranje kvalitete - povijesni pregled				
1.2 Pregled pojmova vezanih za kvalitetu i sigurnost hrane				
2. Trgovina hranom, zakonodavstvo Europske unije i Republike Hrvatske	5	-	-	5
2.1 Međunarodna trgovina hranom, harmonizacija i obostrana prihvatljivost, ovlašćivanje				
2.2 WTO, SPS, TBT ugovori				
2.3 Codex Alimentarius				
2.4 Legislativa Europske unije vezana za sigurnost i kakvoću hrane te zaštitu potrošača				
2.5 Legislativa Republike Hrvatske vezana za sigurnost i kakvoću hrane te zaštitu potrošača				
2.6 Hrvatske norme				
3. Upravljanje kvalitetom	7	4	-	11
3.1 Ispitivanje kvalitete				
3.2 Kontrola kvalitete				
i. Statistička kontrola kvalitete. Primjena statistike i pomagala u rješavanju problema kvalitete.				
3.3 Osiguranje kvalitete				
3.4 Temeljna načela upravljanja kvalitetom				
3.5 Standardi serije ISO 9000				
3.6 Potpuno upravljanje kakvoćom (TQM)				
3.7 Poboljšanje kvalitete.				
4. Osiguranje kakvoće u prehrambenoj industriji	7	5	-	12
4.1 Kakvoća hrane				
4.2 Osiguranje kakvoće u prehrambenoj industriji				
5. HACCP (analiza opasnosti i kritične kontrolne točke)	6	5	-	11
5.1 Razumijevanje osnovnog koncepta HACCP-a				
5.2 Preduvjetni programi - DPP (GMP), DHP (GHP), SOP, SSOP				
5.3 HACCP načela i koraci prilikom uvođenja HACCP sustava				
5.4 Dokumentacija sustava upravljanja sigurnošću hrane				
5.5 Održavanje preduvjetnih programa i HACCP sustava				
6. Ocjena sposobnosti laboratorija	4	1		5
6.1 EN ISO/IEC 17025				
- zahtjevi za sustav upravljanja				
- tehnički zahtjevi				

16 PRAĆENJE I OCJENJIVANJE STUDENATA		
AKTIVNOST KOJA SE PRATI I/ILI OCJENJUJE	udio aktivnosti u ECTS bodovima	maksimalni broj ocjenskih bodova
1. Pohađanje nastave i aktivnost u nastavi	1,5	4,0
2. Seminarski rad	1,3	20,0
3. Priprema za kontinuiranu provjeru znanja	1,1	Ø
4. Kolokviji	0,1	36,0
5. Završni pismeni ispit		
6. Završni usmeni ispit		40,0
Ukupno:	4,0	100,0

Priprema za kontinuiranu provjeru znanja jest vrijeme koje student/ica provede u samostalnom radu i učenju; ne uključuje vrijeme za izradu seminarskog rada, već vrijeme za usvajanje gradiva.

16.1 Ishodi učenja i način provjere

R. br.	NAZIV NASTAVNE CJELINE	POVEZANOST S ISHODOM/IMA	AKTIVNOST/I STUDENATA KOJOM SE OSTVARUJU ISHODI UČENJA
1.	Uvod	- objasniti osnovne pojmove vezane za kvalitetu i sigurnost hrane	kolokvij I i/ili pismeni ispit, usmeni ispit
2.	Trgovina hranom, zakonodavstvo Europske	- objasniti osnovne pojmove vezane za kvalitetu i sigurnost hrane	kolokvij I i/ili pismeni ispit, usmeni ispit

R. br.	NAZIV NASTAVNE CJELINE	POVEZANOST S ISHODOM/IMA	AKTIVNOST/I STUDENATA KOJOM SE OSTVARUJU ISHODI UČENJA
	unije i Republike Hrvatske	- koristiti tehničke propise i norme u području kvalitete i sigurnosti hrane	
3.	Upravljanje kvalitetom	- objasniti osnovne pojmove vezane za kvalitetu i sigurnost hrane - objasniti principe sustava upravljanja kvalitetom - primijeniti statističke metode u rješavanju problema kvalitete	kolokvij I i/ili pismeni ispit, seminarski rad I, usmeni ispit
4.	Osiguranje kakvoće u prehrambenoj industriji	- objasniti osnovne pojmove vezane za kvalitetu i sigurnost hrane - koristiti tehničke propise i norme u području kvalitete i sigurnosti hrane - protumačiti analitička izvješća različitih sirovina i proizvoda	kolokvij I i II i/ili pismeni ispit, seminarski rad I, usmeni ispit
5.	HACCP (analiza opasnosti i kritične kontrolne točke)	- objasniti osnovne pojmove vezane za kvalitetu i sigurnost hrane - koristiti tehničke propise i norme u području kvalitete i sigurnosti hrane - primijeniti načela DPP-a i DHP-a - izraditi HACCP studiju	kolokvij II i/ili pismeni ispit, seminarski rad II, usmeni ispit
6.	Ocjena sposobnosti laboratorija	- objasniti osnovne pojmove vezane za kvalitetu i sigurnost hrane - koristiti tehničke propise i norme u području kvalitete i sigurnosti hrane - usporediti osnovna načela dobre laboratorijske prakse sa zahtjevima norme ISO/IEC 17025	kolokvij II i/ili pismeni ispit, usmeni ispit

16.2 Pohađanje nastave i aktivnost u nastavi

Studenti su dužni prisustvovati na 70% predavanja i vježbi, te aktivno sudjelovati u nastavi. U slučaju izostanka s više od 9 sati nastave, studenti će dobiti dodatni seminarski rad na temu iz područja koje su propustili na nastavi. Pohađanje nastave i aktivnost u nastavi ocjenjuje se s maksimalno 4 boda prema sljedećim kriterijima:

Aktivnost koja se ocjenjuje	Minimalni broj ocjenskih bodova koje je potrebno postići	Maksimalni broj ocjenskih bodova koje je moguće postići
Redovito pohađanje nastave i aktivnost na nastavi (osim vježbi) (suradnja sa ostalim studentima u grupi/timski rad), sudjelovanje u diskusijama prilikom prezentiranja seminarskih radova ostalih studenata)	1	2
Zalaganje i rad na vježbama, te povezivanje teorijskog znanja i prakse	1	2
Ukupno:	2	4

Postignuti bodovi pribrajaju se bodovima završnog pismenog ispita kod izračuna konačne ocjene.

16.3 Kolokvij

Student/ica može položiti dvije pismene provjere znanja iz sadržaja predavanja i vježbi. Svaki kolokvij ima 18 pitanja. Nekoliko pitanja može biti grupirano u zadatak od više bodova. Na pitanja se odgovara esejski, dopunjavanjem rečenica, zaokruživanjem jednog ili više ponuđenih odgovora i skiciranjem tehnoloških shema. Svako pitanje donosi 1 bod (a grupa pitanja onoliko bodova koliko je pitanja grupirano), a boduje se i djelomičan odgovor. Na svakom kolokviju je potrebno točno odgovoriti na 50% postavljenih pitanja da bi student/ica

bio/la oslobođen završnog pismenog ispita. Ukoliko student/ica uspješno položi samo jedan od kolokvija, oslobodit će se pismenog ispita samo iz tog područja. Za 2 uspješno položena kolokvija student/ica može postići maksimalno 36 bodova, a postignuti bodovi priznaje se kao bodovi završnog pismenog ispita, te studenti na ispitnom roku polažu samo završni usmeni ispit. Bodovi se dodjeljuju prema sljedećem kriteriju:

Aktivnost koja se ocjenjuje	Minimalni broj bodova koje je potrebno postići	Maksimalni broj bodova koje je moguće postići
Kolokvij 1.	9,0 = 50 %	18,0
Kolokvij 2.	9,0 = 50 %	18,0
Ukupno:	18,0	36,0

16.4 Seminarski rad

Za izradu i obranu seminarskog rada studenti mogu maksimalno postići 20 bodova, i to prema sljedećim kriterijima:

Aktivnost koja se ocjenjuje	Minimalni broj bodova koje je potrebno postići	Maksimalni broj bodova koje je moguće postići
Izlaganje 1. seminarskog rada	3	5
Uspješnost odgovora na 2 postavljena pitanja predmetnog nastavnika	2	5
Izlaganje 2. Seminarskog rada	3	5
Uspješnost odgovora na 2 postavljena pitanja predmetnog nastavnika	2	5
Ukupno:	10	20

Postignuti bodovi pribrajaju se bodovima završnog usmenog ispita kod izračuna konačne ocjene.

16.5 Završni ispit

Student/ica je dužan položiti završni ispit koji se sastoji od pismenog i usmenog dijela ispita. Da bi pristupio/la završnom ispitu student/ica mora imati barem 2 boda za aktivnosti opisane u točki 16.2 koji se pribrajaju bodovima završnog pismenog ispita kod izračuna konačne ocjene, te barem 10 bodova za aktivnosti opisane u točki 16.4 koji se pribrajaju bodovima završnog usmenog ispita kod izračuna konačne ocjene.

Pismeni ispit sastoji se od 36 pitanja, po 2 grupe od po 18 pitanja. U obje grupe, pitanja mogu biti grupirana u zadatak od više bodova. Na pitanja se odgovara esejski, dopunjavanjem rečenica, zaokruživanjem jednog ili više ponuđenih odgovora i skiciranjem tehnoloških shema. Svako pitanje donosi 1 bod (a grupa pitanja onoliko bodova koliko je pitanja grupirano), a boduje se i djelomičan odgovor. Prva grupa pitanja odnosi se na prvi dio nastavnog gradiva, a druga grupa pitanja na drugu polovinu nastavnog gradiva.

Uvjet za pristupanje usmenom dijelu završnog ispita jest uspješno položen pismeni dio ispita. Usmeni ispit sastoji se od 5 pitanja, od kojih svako nosi po 8 bodova. Student/ica mora postići minimalno 25 bodova da bi zadovoljio/la na usmenom dijelu završnog ispita.

Na završnom ispitu je maksimalno moguće postići 76 bodova. Bodovi se dodjeljuju prema sljedećem kriteriju:

Aktivnost koja se ocjenjuje	Minimalni broj bodova koje je potrebno postići	Maksimalni broj bodova koje je moguće postići
Pismeni ispit - prva grupa ispitnih pitanja	9,0 = 50 %	18,0
Pismeni ispit - druga grupa ispitnih pitanja	9,0 = 50 %	18,0
Usmeni ispit	20,0 = 50 %	40,0
Ukupno:	38,0	76,0

16.6 Konačna ocjena

Pohađanjem nastave i aktivnošću u nastavi, izradom i obranom 2 seminarska rada, kolokvijima (2) i/ili završnim pismenim ispitom, te usmenim ispitom student/ica može skupiti maksimalno 100 bodova, i to prema sljedećim kriterijima:

Aktivnost koja se ocjenjuje	Minimalni broj bodova koje je potrebno postići	Maksimalni broj bodova koje je moguće postići
Pismeni dio:		
Kolokviji/završni pismeni ispit	18 = 50 %	36
<i>Pobadanje nastave i aktivnost u nastavi</i>	2 = 50 %	4
	20 = 50 %	40
Usmeni dio:		
Seminarski rad	10 = 50 %	20
Završni usmeni ispit	20 = 50 %	40
	30 = 50 %	60
Ukupno:	50	100

Svaki student/ica mora skupiti minimalno 50 ocjenskih bodova kako bi dobio/la prolaznu ocjenu. Konačna se ocjena donosi prema sljedećem kriteriju:

Broj ocjenskih bodova od maksimalno 100	ECTS sustav ocjenjivanja	Brojčani sustav ocjenjivanja
90 - 100	A	Izvrstan (5)
80 - 89,9	B	Vrlo dobar (4)
70 - 79,9	C	Dobar (3)
60 - 69,9	D	Dovoljan (2)
50 - 59,9	E	
0 - 49,9	F	Nedovoljan (1)

16.7 Napomene

Pravilnikom o studiranju Veleučilišta "Marko Marulić" u Kninu poblizje su uređena pravila studiranja za redovite i izvanredne studente na stručnim studijima koje ustrojava i izvodi Veleučilište "Marko Marulić" u Kninu kao i praćenje kvalitete studija.

17 LITERATURA / WEB STRANICE

17.1 Obvezna literatura

- Friganović, E., Čalić, S. (2011): Osiguranje kvalitete hrane, interna skripta za predmet "Osiguranje kvalitete hrane" na preddiplomskom stručnom studiju Prehrambena tehnologija Veleučilišta "Marko Marulić" u Kninu.
- Friganović, E. (2018): Zbirka zadataka za predmet Osiguranje kvalitete hrane, nastavni materijal na preddiplomskom stručnom studiju Prehrambena tehnologija Veleučilišta "Marko Marulić" u Kninu.
- Marinčević, A., Habrun, B., Barbić, Lj. Beck, R. (2009): Biološke opasnosti u hrani. HAH, Osijek. dostupno na: <https://www.hah.hr/pdf/Prirucnik%20bioloske%20opasnosti.pdf>
- Vasić-Rački, Đ., Galić, K., Delaš, F., Klapac, T., Kipčić, D., Katalenić, M., Dimitrov, N., Šarkanj, B. (2010): Kemijske i fizikalne opasnosti u hrani. HAH, Osijek. dostupno na: https://www.hah.hr/pdf/Knjiga_kemijske_i_fizikalne_opasnosti.pdf

17.2 Preporučena literatura/web stranice

- S. E. Mortimer, C. A. Wallace and Christos A. Cassianos, HACCP, Blackwell Science, Oxford, 2001.
- P. A. Luning, W. J. Marcelis, W. M. F. Jongen. Food quality management a techno-managerial approach, Wageningen Pers, Wageningen, Netherlands, 2002.
- F. M. Garfield, Quality Assurance for Analytical Laboratories, AOAC International, Gaithersburg, Md., 2000.
- J. M. Kelly, Upravljanje ukupnom kvalitetom (Total Quality Management) Potecon, Zagreb, 1997.
- H. Skoko, Upravljanje kvalitetom, Sinergija, Zagreb, 2000.
- M. J. Juran, Planiranje i analiza kvalitete: od razvoja proizvoda do upotrebe 3. izd., Mate, Zagreb, 1999.
- Recommended International Code of Practice, General Principles of Food Hygiene, CAC/RCP 1-1969, Rev. 4 (2003).
- Hazard Analysis and Critical Control Point (HACCP) System and Guidelines for its Application, Annex to CAC/RCP 1-1969, Rev. 4 (2003).
- HRN EN ISO 22000:(n. izd.*) - Sustavi upravljanja sigurnošću hrane - Zahtjevi za svaku organizaciju u lancu hrane
- HRN EN ISO 9000: (n. izd.*) - Sustavi upravljanja kvalitetom – Temeljna načela i terminološki rječnik
- HRN EN ISO 9001: (n. izd.*) - Sustavi upravljanja kvalitetom – Zahtjevi
- HRN EN ISO 9004:(n. izd.*) - Upravljanje u svrhu trajne uspješnosti organizacije – Pristup upravljanju kvalitetom
- HRN EN ISO/IEC 17025:(n. izd.*)- Opći zahtjevi za osposobljenost ispitnih i umjernih laboratorija
- WTO/SPS - Sporazum o primjeni sanitarnih i fitosanitarnih mjera
- WTO/TBT - Sporazum o tehničkim zaprekama u trgovini
- www.brc.org.uk
- www.codexalimentarius.net
- www.efsa.europa.eu
- www.fao.org
- www.food-care.info
- www.globalgap.org
- www.hah.hr
- www.iaf.nu
- www.ilac.org
- www.ippc.int
- www.iso.org
- www.nn.hr (zakonski i podzakonski akti koji se odnose na hranu)
- www.oie.int
- www.sqfi.com
- www.who.int
- www.wto.org

* n. izd. = najnovije izdanje

18 TERMINI ISPITA U AKADEMSKOJ GODINI 2020./2021.					
ROK	1. TERMIN	SAT	2. TERMIN	SAT	DVORANA
zimski rok	01. 02. 2021.	12:00	15. 02. 2021.	12:00	9
ljetni rok	21. 06. 2021.	12:00	15. 07. 2021.	12:00	9
jesenski rok	30. 08. 2021.	12:00	13. 09. 2021.	12:00	9